



## GRÄVLINGAR PÅ TOMTEN

**Vilda djur och växter finns i Sverige. Vi behöver kunskap om hur djur och natur fungerar. Här är några tips som underlättar samvaron**

Vi människor konkurrerar med de vilda djuren om deras levnadsutrymme och i takt med att bebyggelse och antal människor ökar, så uppstår också fler och fler tillfällen när vilda djur och människor ska samsas om samma plats.

Hus och fritidsboenden som ligger nära inpå naturen ligger också nära inpå de vilda djurens områden där de söker föda, skydd och bo. Vi människor behöver ta hänsyn till viltet och göra det vi kan för att närheten ska fungera så smidigt som möjligt.



Foto: Kenneth Johansson

När det gäller grävlingar så är det inte ovanligt att de väljer att göra sitt gryt i husgrunder, under altaner, lador och andra mörka lättåtkomliga utrymmen. Ofta upptäcker man på våren att fritids- eller vedboden fått påhälsning under höst/vinter.

”Grytet” finns redan färdigt, bara för grävlingen att flytta in. Inte sällan grävs och ”förbättras” öppningar i husgrunden så att in- och utpassage kan ske. En följd av detta är att huset och grunden kan skadas.

Bortsett från regelrätta skador på hus och grund så tillkommer ofta lukt som gör att människorna i huset inte uppskattar sin nye inneboende.

Allt detta är ett resultat av det sätt som grävlingarna lever och när vi människor är behjälpliga med att bygga skydd och bon åt dem så är vi inte alltid helt överrens om vem som har rätten på sin sida

Läs mer om grävlingar här: <https://jagareforbundet.se/vilt/vilt-vetande2/artpresentation/daggdjur/gravling/>

Vad kan man då göra för att förhindra att grävlingen flyttar in och vilka åtgärder kan man vidta för att få bort grävling som redan etablerat sig...



## Jakttid på grävling: 1:a augusti - 15:e februari

Jakten kan ske med fälla, som vakjakt där man sitter och väntar på grävlingen eller som jakt med hund. När det gäller jakt med hund så sker den antingen som grytjakt där en liten hund släpps ner i grävlingens gryt för att lokalisera grävlingen så att jägaren kan gräva sig ner och avliva den. Man kan även jaga grävling med ställande hundar vilket ofta är väldigt effektivt och då används främst hundar av spetsraser eller andra hundar som har förmågan att söka efter grävlingen och när de har hittat den så skäller de ståndskall till dess att jägaren kommer fram.

Om man vill minska det totala antalet grävlingar så är det under denna period man gör det och ofta används en kombination av ovan beskrivna jaktmetoder. Har man grävlingar på öar så är det oftast en stark rekommendation att man aktivt jagar grävling för att framförallt gynna andra arter såsom markhäckande fåglar och groddjur. Men även för att minska problemen med att de boar under byggnader.

## Förebyggande åtgärder om man inte vill ha påhälsning

Tillse att man tar bort allt som lockar grävlingen in på tomten. Det kan röra sig om allt från öppna komposter, fallfrukt, till soptunnor som de kan välta och tillskansa sig ett mål mat.

För att inte grävlingen ska ha möjlighet att ta sig in under hus etc. så är det viktigt att man stänger igen runt husgrunder så att det inte finns möjlighet att komma in. Detta gör man först efter det att man konstaterat att det inte är någon grävling där just då. Och förslagsvis sker detta på sensommaren– förhösten.

Om du märker att grävlingar börjat bygga bo på tomten så är det viktigt att agera snabbt och då försöka skrämman bort grävlingarna innan de flyttat in ordentligt. Du kan vidta följande åtgärder:

1. Skrämman: Placera tygbitar med parfym och andra starka dofter där du observerar att grävling varit aktiv. I övrigt så är alla sorters mänsklig aktivitet bra då det visar grävlingen att platsen inte är ostörd och fredad.
2. Skydda/täta: Om du fått gångar kring grund, under altaner och liknande så bör dessa tätas. Du kan fylla igen hål samt exempelvis sätta gnagarskyddsnet för att hindra grävlingar att ta sig in under en altan eller dylikt.

## Grävlingar under huset

Ofta upptäcker man att detta skett på våren när grävlingarna blir mer aktiva och om det rör sig om sommarstugor så är det ofta då som man åker ut och öppnar upp sitt fritidsboende. Det som man måste tänka på då är att grävlingen föder sina ungar på våren och sannolikheten är stor att de har ungar. Av den anledningen är det alltid bättre att jobba förebyggande.

När grävlingar väl etablerat sig så är det framförallt skydds jakt som krävs och har man grävlingar under huset finns möjlighet att jaga dem året om, enligt bilaga 4 i jaktförordningen- "skydds jakt på enskilds initiativ" <https://jagareforbundet.se/jakt/jakttider/jakttid-for-enskilt-djur/?animalId=518&countyname=Stockholms%20l%C3%A4n>

Om man väljer att jaga grävlingar utanför den ordinarie jakttiden så bör man förutsätta att de har ungar och om möjligt försöka att avliva dem före de vuxna djuren.

Det är generellt inte tillåtet att använda hundar utanför den vanliga jakttiden så det är vaktjakt eller fallor som gäller. Undantaget är dock att om man jagar med stöd av bilaga 4 enligt ovan, så får man använda hundar som arbetar "under jord", dvs "grythundar" som kan gå in under byggnader etc. och söka upp grävlingarna där. Dock uppstår ofta svårigheten att ta sig in till det ställe där hunden skäller på grävlingen för att avliva den.



Det finns olika fällor som kan användas och alla måste vara typgodkända

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Beslut/Beslut-om-jakt-och-vilt/Fangstredskap/Sok-fangstredskap/>

I form av bete så fungerar det mesta eftersom grävlingen är en allätare, till exempel ägg, fisk eller söta saker som honung eller sirap. Det är också mycket viktigt att fällan placeras på rätt ställen och att den iordningställs genom att man täcker golvet med samma underlag som finns utanför fällan.

För den som inte jagar själv så börjar man förslagsvis med att ta kontakt med ett lokalt jaktlag/jägare som jagar i området. Eller så kan man ta kontakt med sin kommun och höra om de har viltvårdare som kan hjälpa till.

Jägareförbundet består av många lokalorganisationer- jaktvårdskretsar som har god lokal kunskap och eventuellt kan vara behjälpliga med kontakter till någon lokal jägare

<https://jagareforbundet.se/mitt/stockholms-lan/jagareforbundet-stockholm/jaktvardskretsar-20182/>

### Juridik-lagstiftning

Rätten att jaga följer markägandet och den som äger marken har rätt att jaga förutsatt att inte jakträtten är utarrenderad.

I områden där det finns en detaljplan så råder skottlossningsförbud. Det innebär att om man ska avlossa skott, tex för att jaga eller avliva en grävling som fångats i fälla, så måste man ha ett personligt skottlossningstillstånd från polisen.

Att fånga en grävling och sen transportera bort den och släppa ut på annan plats är inte tillåtet.

Fångad grävling får transporteras i fälla kortare sträckor för att avlivas på plats där man har rätt att lossa skott.



Foto: Sarah Nordlinder

Här kan du läsa mer om råd när det gäller grävlingar under huset

<https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Djur-och-vaxter/Rad/Gravling-under-huset/>



Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med drygt 155 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans. Förbundet har även ett jakt- och viltvårdsuppdrag av regeringen att leda delar av den praktiska jakten och viltvården i Sverige.



© Jesper Einarsson

Länsansvarig Jaktvårdskonsulent Stockholms län:

Per Zakariasson [per.zakariasson@jagareforbundet.se](mailto:per.zakariasson@jagareforbundet.se)